

Каземирчик М. С.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

ВІДМІННІСТЬ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ ТА США

Податки є обов'язковою умовою існування держави. Вони виникли в давні часи та історично видозмінювались. До сьогодні ще невідомий ідеальний приклад системи оподаткування, яка б підходила абсолютно кожній країні, а тому у кожній державі існують свої підходи для формування бюджетних коштів.

Етапи формування податків в Україні та США були вкрай різні, тому порівнюємо ці дві країни та з'ясуємо відмінності обов'язкових платежів у них.

Особливостями оподаткування в США є:

- влада кожного штату має певну автономність, включаючи податкову;
- власні надходження кожного штату у середньому становлять 80% (найбільше з бюджету отримують Вашингтон – 40,8% та Анкоридж (Аляска) – 71,3%; найменше ж Йонкерс (Нью-Йорк) – 1,7%).

Українську систему оподаткування вирізняє:

- невисокі ставки основних податків (наприклад, нижчою за українську ставку на ПДВ мають лише 5 країн Європи);
- частка місцевих бюджетів (з трансфертами) не перебільшує 50% загального бюджету України [1].

У табл. 1 зазначені податки, що формують щорічно понад 1% надходжень до зведених бюджетів.

Таблиця 1 Структура податкових надходжень до зведених бюджетів, 2019 р.

Сполучені Штати Америки		Україна	
Вид податку	Частка, %	Вид податку	Частка, %
Податок з продажу	32	Податок на додану вартість	38
Прибутковий податок з населення	30	Податок на доходи фізичних осіб	32
Акциз на паливо, спиртні напої, тютюн	11,9	Акцизний податок	15
Податок на власників ТЗ	3,5	Місцеві податки і збори	7
Податок на прибуток корпорацій	7,9	Податок на прибуток підприємств	9
Податок на майно	2	Плата за користування надрами	5
Податок на спадок і дарування	1	Мито	3

Джерело: представлено автором на основі [2]

Податок з продажу США дещо схожий на ПДВ. Але він є місцевим і кожен штат визначає необхідну ставку (від 4 до 14%). В Україні основна ставка ПДВ становить 20%.

Справляння акцизу у США також є подібним до українського, але збирається до бюджетів окремих штатів.

Зазначимо, що у США прибутковий податок з населення є прогресивним (10-37%). Податок може сплачувати як сім'я (сума усіх надходжень), так і окрема людина. Неоподаткований мінімум (коли податок не нараховується) становить 12200 дол. США, і дійсний як податкова пільга. На нашу думку, цікавим є той факт, що медичні витрати (не більше 15% доходу) та відсотки з іпотеки чи інших боргів не включають у чистий дохід населення (до бази оподаткування). В Україні ПДФО сплачується з доходів населення і становить 18%, з дивідендів – 9. Податок на доходи корпорацій в США схожий на податок на прибуток в Україні (18%), але його ставка становить 34%. Корпорація сплачує 15% за перші 15 тис. дол. США на суму доходу, 25% – за наступні 25 тис. дол. США, 34 % – на усю іншу суму. У США також існує податок на спадщину та подарунки. Він є фіксованим і справляється в залежності від суми. Так, якщо база до 10000 дол. США, податкова ставка 18%, якщо більше – 50%. Податок на власника транспортного засобу є обов'язковим і вже врахований на ціну автомобіля при купівлі. Його ставка 1-7% в залежності від авто та від штату.

В Україні велику частку доходів займає мито та місцеві податки і збори. Останні зроблені спеціально для окремих регіонів, але їх ставки регулюються Податковим Кодексом [3].

Щодо ЄСВ, то в Україні він є для усіх обов'язковий і становить 22%, сплачується роботодавцем з загального фонду. У США кожного року ставка змінюється і сплачується частинами (перша частина з фонду оплати праці, інша – з доходу працівника).

Отже, проаналізувавши податкову систему США та України, зроблено висновок, що кожна з них має свої унікальні особливості та розвиваються за різними сценаріями.

Список використаних джерел:

1. Карлін М. І., Ліповська-Маковецька Н. І. Податкова система країн Америки. Вежа-Друк, Луцьк, 2015. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/157730532.pdf> (дата звернення: 26.09.2002).
2. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2019 рік. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2019-rik>
3. Хлівний В. К. Податкова система. КНЕУ, Київ, 2014. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32613422.pdf> (дата звернення: 26.09.2020).
4. Полторак А. С. Експрес-аналіз стану фінансової безпеки України. *Економічний форум*. 2019. № 4. С. 212-217.
5. Sirenko N., Poltorak A., Melnyk O., Lutsenko A., Borysenko L. Innovative approaches for the evaluation and forecasting of debt levels of the security in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 3(34). pp. 207-218.

Науковий керівник: **Полторак А. С.**, д-р екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна